

[Justitsministeren]

i indenrigsministeriet. Men jeg har forstået, at det efter dette skulle være regeringen som sådan, der skulle udarbejde nogle regler, og det har jeg læst som, at det var noget, der skulle stå i en lov til sin tid. Men nu kommer der et udvalgsarbejde, og så kan vi få præciseret lidt mere, hvad det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Det bliver vist nødvendigt at få det præciseret under udvalgsarbejdet, men lad mig nu en sidste gang gentage det, jeg har sagt nogle gange før: det er helt korrekt, som ministeren opfatter det, at vi skal have vedtaget dette forslag til folketingsbeslutning, der tilsiger regeringen at udarbejde sådanne regler, men det er ikke sådan, at regeringen i et lovforslag eller på anden vis skal afgøre, om X kommune skal have otte dage eller fjorten dage til at behandle en byggesag; det er klart en helt lokal afgørelse, som vi ikke skal blande os i. Det, vi ønsker, er bare, at borgeren har mulighed for, når han henvender sig til en offentlig myndighed, allerede før han sender sin ansøgning af sted, at få at vide, hvad han kan disponere efter; det er bare den enkle ting, vi ønsker os. I og for sig er der ikke noget revolutionerende i det, og jeg tror også, at ministeren gerne så ordningen gennemført. Jeg håber også, at udvalgsarbejdet vil bringe forståelsen ind i socialdemokratiets rækker.

Jeg slutter her med at takke endnu en gang for den store tilslutning, forslaget har fået. Jeg har ikke kunnet konstatere et flertal imod forslaget og håber derfor, at vi får en hurtig afslutning på denne sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kommunalvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15 juli 1969.

[Af Inge Krogh (KrF) m. fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 89. Fremsat 10/3 81).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ole Espersen):

Kristeligt folkeparti genfremsætter i dag et forslag til skærpelse af rigsadvokatens cirkulære om forfølgning af sager vedrørende overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer. Som nævnt i bemærkningerne har forslaget senest været fremsat i 1975, men forslagens tanker har jo været fremme i mange andre sammenhænge, også i den seneste tids debat om bekæmpelse af narkotikakriminaliteten.

Regeringens og min egen holdning til det foreliggende forslag er kendt, hvorfor jeg gerne vil begrænse mig til nogle mere principielle bemærkninger.

Cirkulæret indeholder som bekendt en detaljeret redegørelse for, hvorledes politiet og anklagemyndigheden skal behandle sager om forbrug og udbredelse af euforiserende stoffer, og det anviser forskellige former for strafferetlig reaktion i anledning af forskellige lovovertrædelser.

Jeg kan fra cirkulæret nævne, at politiet i mindre grove tilfælde af besiddelse af stoffer til eget brug kan afgøre sagen med en advarsel, men jeg understreger samtidig, at en advarsel også er en strafferetlig reaktion. Cirkulæret er altså ikke udtryk for, at man skulle have bagatelliseret, endsige legaliseret besiddelse af stoffer, men derimod, at efterforskningen og retsforfølgningen skal koncentrere sig om overtrædelser, som består i indførsel, fremstilling, forarbejdning og salg af euforiserende stoffer.

Alle overtrædelser af lovgivningen er strafbare efter cirkulæret, og jeg håber nu én gang for alle at have manet den forestilling i jorden, at cirkulæret skulle være i strid med loven eller den bekendtgørelse, der er udstedt i medfør af loven.

[Justitsministeren]

Cirkulæret udtaler, at indsatsen særlig skal koncentreres om de alvorlige overtrædelser, og jeg er bange for, at man fra forslagsstillerens side gør sig skyldig i en forenkling af problemstillingen ved i bemærkningerne at hævde, at en skærpelse af cirkulæret som foreslået må forventes at virke præventivt i alle led.

Jeg har ved flere lejligheder i den seneste tid sagt, at der må sættes kraftigere ind mod narkotikakriminaliteten. Jeg har også sagt, at alle midler til opnåelse af dette mål må tages op til overvejelse. Jeg er snart færdig med mine overvejelser for så vidt angår justitsvæsenets område, og jeg kan allerede nu sige, at jeg ikke vil foreslå ændringer i det omtalte cirkulære. Der vil komme en række andre forslag, også forslag, som forslagstillerne til dette forslag er bekendt med, men der vil altså ikke komme noget forslag om ændring af cirkulæret. Tværtimod er jeg af den opfattelse, at cirkulærets anvisninger på retsforfølgning på dette område er rigtige og hensigtsmæssige. Indsatsen bliver koncentreret om de alvorligste kriminalitetsformer.

Derfor må vi fra regeringens side afvise det foreliggende forslag.

Erik B. Smith (S):

Det er ikke første gang, at et sådant forslag er til behandling her i folketinget. Socialdemokratiets holdning er uændret, så jeg vil begrænse mig til nogle ganske få bemærkninger.

Jeg vil indledningsvis slå fast, at socialdemokratiet med alle til rådighed stående midler ønsker at bekæmpe narkotikamisbruget og narkotikakriminaliteten. Behandling og sociale foranstaltninger over for stofmisbrugere må i denne sammenhæng indtage en meget central rolle, og retsforfølgning må, når talen er om den enkelte konkrete stofmisbruger, indtage en mere tilbagetrukket rolle. Er talen derimod om grovere narkotikakriminalitet som f. eks. salg, indførsel eller distribution af narkotiske stoffer, må retsforfølgning tillægges en ganske afgørende betydning.

Det er netop disse synspunkter, der ligger til grund for rigsadvokatens cirkulære af 1969. Der er efter socialdemokratiets mening ingen grund til at ændre eller ophæve dette regelsæt, som i praksis har fungeret ganske

tilfredsstillende, og jeg vil derfor afvise det foreliggende beslutningsforslag.

Henrik Toft (V):

Da mit partis ordfører i denne sag, fru Nathalie Lind, er forhindret i at være til stede, skal jeg på venstres vegne sige følgende til forslaget:

Venstre ser med sympati på kristeligt folkepartis forslag til folketingsbeslutning om ændring af rigsadvokatens cirkulære af 15. juli 1969. Således som udviklingen har formet sig, finder vi det ikke forsvarligt, at der efterhånden har udviklet sig en praksis, hvorefter der intet foretages fra anklagemyndighedens side, såfremt en person er i besiddelse af hash op til 100 g.

Vurderingen af hele dette spørgsmål må imidlertid ske i sammenhæng med de drøftelser, der foregår angående – forhåbentlig – en skærpelse af kursen over for hashbesiddelse. Det sidste som et led i bekæmpelsen af narkoforbrydelser.

Vi er positivt indstillet over for at indgå i en sådan drøftelse, men jeg gør opmærksom på, at vi netop for nylig har rejst et spørgsmål til justitsministeren om, hvorfor han ikke tidligere har søgt øgede midler til politiet, således at større styrker kunne sættes ind mod narkotika.

Jeg skal også på den givne foranledning gentage det spørgsmål, mit partis ordfører tidligere har rejst om, at professionel handel med hash også bør falde ind under de grovere narkotikaforbrydelser og være undergivet strafferammen i straffelovens § 191, stk. 2.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Forslagsstillerne siger i deres bemærkninger, at selv besiddelse af 100 g hash »til eget brug« kan gøres straffri, bl. a. med en advarsel. Jeg er enig med forslagsstillerne i, at man ikke bør tolerere, at nogen kan findes i besiddelse af op til 100 g hash, uden at der gives andet end en advarsel og eventuelt en bøde.

Vi har et cirkulære fra rigsadvokaten, der siger, at indtil 5 g hash kan tolereres med en advarsel, og så længe dette cirkulære ikke er trukket tilbage, er det stadig væk gældende, og det vil vi gerne henholde os til fra det konservative folkepartis side.

[Karen Thurøe Hansen]

Vi ved alle, at vi har et stort problem med hensyn til brug af narkotiske midler, men vi ved også, at både justitsministeren og indenrigsministeren i øjeblikket udfolder store bestræbelser for, at vi kan få ændret praksis med hensyn til brugen af narkotiske midler, og vi vil meget gerne vente og se, hvad dette fører til, forhåbentlig inden for meget, meget kort tid. Indtil da henholder vi os til rigsadvokatens cirkulære.

Knud Lind (FP):

Kristeligt folkeparti har fremsat et beslutningsforslag om skærpelse af rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969, således at det klart fremgår, at besiddelse af euforiserende stoffer til eget brug er ulovlig.

Man må så i første omgang håbe på, at kristeligt folkeparti ikke som sidste gang trækker sit beslutningsforslag tilbage. Sidst i bemærkningerne henviser man til det, der kan ses om forslaget i øvrigt, og derfor var jeg oppe i biblioteket. Der stod, at forslaget var taget tilbage. Der var ingen bemærkninger om det; det kan være, at man fra bibliotekets side har set forkert.

Rigsadvokatens cirkulære er jo i realiteten en følge af tidligere tiders velvillige og holdningsløse indstilling over for cannabis, dvs. hash og marihuana. Vi skal ikke så mange år tilbage for at konstatere, at »kulturpinger« førte an i hashrygning som forbillede for Danmarks ungdom. Det gjorde man uden at have noget kendskab til, om cannabis var farlig eller ej, eller om hashrygning kunne være indgangsporten til de hårde stoffer.

Jeg personlig er ikke i tvivl om, at cannabis bliver solgt i samme miljø som det, hvor der kan købes hårde stoffer. Hvis hash ikke er skadelig på andre måder, er det mit indtryk, at den er farlig som værende indgangsnøglen til de vanedannende stoffer. Det, der starter som en uskyldig pipe hash, kan ende som en pinefuld narkodød og en afhængighed, som leder ud i kriminalitet.

Fremskridtspartiet fremsatte den 2. november 1978 beslutningsforslag om, at man tilbagekaldte dette cirkulære fra rigsadvokaten, der i realiteten gør det strafrit at besidde hash til eget forbrug. Men det er rigtigt, som justitsministeren siger, at hvis man betragter en advarsel som en straf, er det ikke strafrit. Men man må dog sige, at denne

advarsel, som bliver uddelt fra politimesteren eller dennes stedfortræder, nok ikke har nogen virkning på den unge. I rigsadvokatens cirkulære skriver man angående eget forbrug af euforiserende stoffer:

»I overensstemmelse hermed bør der vises tilbageholdenhed med af egen drift at indlede undersøgelse f.eks. på skoler, selv om politiet får formodning om, at der er konstateret misbrug af euforiserende stoffer.«

Man kan vel næppe komme nærmere til en lovliggørelse af et narkotisk stof end det, der her er anført.

Når man taler om rigsadvokatens cirkulære om advarsel for besiddelse af hash i stedet for bøde og om en eventuel ændring i indstillingen til en skærpelse af cirkulæret, bør man først have svar på følgende:

Er hashrygning skadelig? Giver den varige fysiske men? Nedsætter hashrygning indlæringsevnen hos unge mennesker i skole og på læreplads? Er hashrygning starten til de hårde stoffer?

Fremskridtspartiet mener ja. Vi ved, at der er andre, som har en anden indstilling til det. Vi beklager samtidig f.eks., at undervisningsministeriets narkotikakonsulent har en så positiv holdning til hash, som hr. Peter Schiøler har givet udtryk for i Information. Fremskridtspartiet mener, at rigsadvokatens cirkulære bør helt væk eller i det mindste skærpes.

Fremskridtspartiet vil derfor støtte forslagsstillerne. Vi mener, at folketinget har pligt til at beskytte ungdommen mod hash og andre euforiserende stoffer. Det gør man ikke med den nuværende udformning af rigsadvokatens cirkulære; det bør skærpes. I stedet for advarsel bør personer, der af politiet findes i besiddelse af hash, straks idømmes bøde af en sådan størrelse, at det kan mærkes.

Man kan i befolkningen og især hos forældre undre sig over regeringens holdning til euforiserende stoffer. Man taler så meget om at behandle og så lidt om at forebygge. En bøde for besiddelse af hash er at forebygge en senere tilvænnning til de hårde stoffer. Jeg håber, at tiden nu er inde til at tage narko-problemerne mere alvorligt, end da rigsadvokatens cirkulære blev til.

Vi vil støtte forslagsstillerne.

Formanden:

[Formanden]

For at hæve mystikken, om hr. Knud Lind har fået rigtig besked på biblioteket, vil jeg sige, at det nemmeste er at slå op i Folketingsårbogen, hvor der står, at forslaget blev taget tilbage den 25. februar. Dette til vejledning for hr. Knud Lind og andre.

Ebba Strange (SF):

At hr. Knud Lind skulle hive alle myterne frem om sammenhængen mellem hash og hårde stoffer, var, hvad man kunne forvente.

Socialistisk folkeparti kan ikke støtte kristeligt folkepartis forslag – det tror jeg såmænd heller ikke kristeligt folkeparti havde ventet – men derfor skal det være sagt klart og tydeligt alligevel.

Jeg tror ikke, forslagsstillerne har ret, når de skriver, at en skærpelse af cirkulæret må forventes at virke præventivt i alle led. Vi synes, det er vigtigt, at politiet koncentrerer sin indsats i narkobekæmpelsen om det at få fat i de egentlige forhandlere af de hårde stoffer. Vi mener, den narkosituation, der er i Danmark i øjeblikket, er alvorlig, og at den ikke vil blive forbedret af, at man skærper det cirkulære, der er til behandling her i dag; tværtimod ville man give politiet en masse arbejde med at rende og hive 5, 10 og 20 g hash fra folk, der har det til eget forbrug. Vi aner i virkeligheden ikke noget som helst om, hvor mange hashbrugere der er i Danmark. Derfor aner vi heller ikke noget om, hvor stor mængde af stoffet den enkelte bruger. Vi ved ikke noget som helst om, hvor mange hashbrugere der aldrig nogen sinde bliver narkomaner.

Alt det ved vi ingenting om, og derfor synes jeg, at vi herfra skal opfordre politiet til at koncentrere indsatsen om at få fat på de egentlige narkoforbrydere, og derfor vil vi ikke være med til at støtte dette forslag.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre vil afvise kristeligt folkepartis forslag om at ændre rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969. Vi mener, at det gældende cirkulære er godt nok, og administrationen heraf må naturligvis overlades til politiet; vi må overlade til politiet at prioritere ud fra de givne ressourcer.

Det radikale venstre har tidligere under narkodebatter henstillet netop til politiet, at man koncentrerede sig om den hårde narko-

tikahandel fremfor jagten på hashrygere, og efter min mening vil en henstilling om en skærpelse af det gældende cirkulære på den baggrund være en underlig bagvendt måde at angribe narkotikaområdet på.

I stedet for store slag i luften vil vi gerne være med til at diskutere, om vi giver politiet rimelige vilkår og ressourcer for det arbejde, det skal udføre. Det er netop denne diskussion, der foregår på forskellige planer her i folketingset for øjeblikket, og det synes jeg i og for sig at kristeligt folkeparti kunne have afventet resultatet af.

Birgith Mogensen (CD):

CDs indstilling til euforiserende stoffer, handel med og besiddelse af samme, og til narkostof i det hele taget er velkendt fra vort narkoreformbeslutningsforslag nr. B 56, som var til 1. behandling den 11. marts 1981. Vi ønsker en gennemgribende og reformerende lovgivning på hele det narkotikapolitiske område, herunder også en skærpelse af rigsadvokatens cirkulære nr. 144. Justitsminister Ole Espersen har da også adviseret en snarlig lovgivning på hele narkoområdet, og dens fremlæggelse ser vi frem til med store forventninger.

Euforiserende stoffer er et vidt begreb. Kristeligt folkeparti har i beslutningsforslag nr. B 89 især bidt sig fast i stoffet hash, og det er der da også al mulig grund til. Vi ved, at ca. 90 pct. af alle hårde narkomaner er startet med hash. Vi ved, at hashforbruget nu er meget stærkt tiltagende hos ganske unge personer, og selv om vi ved, at et antal hashrygere ikke går videre til stærkere stoffer, må vi fortsat regne med, at det sker for en meget stor dels vedkommende. Derfor er der grund til at råbe vagt i gevær nu.

Justitsministeren har bebudet en forøgelse af narkotikapolitimidskabet, og politiets opklaringsbeføjelser bliver også forøget; både i praksis og rent præventivt vil nævnte foranstaltninger påvirke narkobekæmpelsen i positiv retning. Men vi må ikke bilde os ind, at antihash- og -narkosagen så er en løsning nær. Politiet er ikke overmennesker, og både hårde stoffer og hash vil fortsat tilflyde det illegale marked.

Det er min opfattelse, at den stærke tilgang af mange ganske unge hashbrugere bl.a. skyldes en alt for liberal holdning til dette

[Birgith Mogensen]

stof hos såkaldte foregangsmænd og -kvinder. F. eks. har undervisningsministeriets narkokonsulent, hr. Peter Schiøler, inden for de sidste år flere gange udtalt sig om hashstoffets egnethed som afslapningsmiddel i vor kultur. Han mener heller ikke, at hash har særlig store biologiske skadevirkninger, til trods for at det modsatte for længst er bevist. Et ret stort antal narkobehandlere i mere eller mindre ledende stillinger plaprer hr. Peter Schiøler efter munden. At sætte disse hashliberalister til at helbrede hårde narkomaner er det samme som at lade ræven vogte gæs. Det er simpelt hen uanstændigt; at vi lader denne trafik fortsætte.

Skoleelever og andre unge mennesker kan også læse i aviserne, at Ebbe Kløvedal Reich har skrevet et positivt forord i en ny bog, som fortæller alt om, hvordan man selv kan dyrke hash. En forening, som kalder sig »Folkebevægelsen imod hård junk«, går samtidig ind for fri brug af og handel med hash. Alle i dette land ved, at Christiania er én stor hashbutik, hvor alle og enhver kan købe hash til ublu priser. Hvis enkelte personer i befolkningen endnu ikke kan forstå, hvorfor hashbrug hos helt unge mennesker er tiltaget og tiltagende i uhyggelig grad, må det være, fordi de ikke læser aviser, ser TV eller hører radio.

Under alle omstændigheder må samfundet ændre signaler over for den fare, som truer Danmarks pure ungdom. Vi må kræve, at de mennesker, der er ansat til at formidle oplysning angående rusgiftes og narkotikas farlighed, ikke udtrykker deres egen mere eller mindre positive holdning til f. eks. hash. Vi må kunne forlange, at de narkokonsulenter, hvis job er at helbrede og behandle narkomaner, ikke udtrykker egen positiv mening om stoffet hash, som i så godt som alle tilfælde har været indgangsstof for de narkomaner, som de har i behandling.

CD er i princippet enig med forslagsstillerne, men regering og folketing må på hele dette område lovgive så gennemgribende, at en helt ny holdning vinder indpas.

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne takke forslagsstillerne for bilagene til forslaget, altså cirkulæret og bekendtgørelsen fra 1969. Havde forslagsstillerne selv læst det, ville de have indset, at selve

forslaget er meningsløst, for det fremgår jo klart af cirkulæret, at det, som kristeligt folkeparti ønsker at gøre ulovligt, er ulovligt. Det, kristeligt folkeparti i virkeligheden ønsker, er altså, at besiddelse af cannabis til eget brug ikke bare skal være ulovlig, for det er den jo, men skal medføre straf, og det skulle man så have sagt.

Der er sket det, at fortolkningen af cirkulæret nok har ændret sig noget, og kristeligt folkeparti nævner, at grænsen nu er oppe på 100 g, før man skrider til sanktioner. Men grunden til, at det har ændret sig, er jo ikke en liberalisering hos politiet eller noget i den retning, men jo simpelt hen, at enhver strammere fortolkning ville være uoverkommelig.

Det, der her er sagen, er det samme, som hvis det var lykkedes – hvad kristeligt folkeparti jo egentlig også ønskede – at lave et alkoholforbud, nemlig at det ikke kunne administreres, for det er en umulig opgave for politiet. Eller for at tage noget, som ikke er en hypotese, men som gjaldt for ikke så farlig mange år siden, og som også hører til kristeligt folkepartis mærkesager: hvis man havde opretholdt kriminaliseringen af aborter. Ja men der foregik 15.000 ulovlige aborter om året, og de kunne selvfølgelig ikke forhindres af politiet, selv om man formelt havde en strafferamme, så vidt jeg husker op til 8 år, for de kvinder, der lod foretage en sådan illegal abort.

Jeg synes, der er grund til at se på sagen igen efter de 12 år, der er gået siden rigsadvokatens cirkulære og det, der lå bag ved behandlingen i folketinget i 1969. VS var det eneste parti, som stod imod panikken i 1969. Jeg vil sammenligne den panik i nogen grad med de artikler, der var ca. 20 år før, da coca-cola'en holdt sit indtog her i landet. Jeg kan huske de avisartikler, der talte om, hvilken afhængighed det medførte, at det var en voldsom fare, at man indførte dette colaproduct, og at den danske ungdom simpelt hen ville blive afhængig af coca-cola-drikkeri.

Vi vidste ikke særlig meget om cannabis i 1969, og det kan være en undskyldning for det, der foregik, men det ved man jo nu, og jeg skal da erindre om, hvad der stod i den betænkning, som folketingsudvalget i 1969 afgav; her er det refereret ikke fra selve betænkningen, men fra den forkortede udgave i årbogen 1968-69 p. 359. Der står:

[Wilhelm]

»Udvalget henstillede, at der foretages en øget forskningsindsats til belysning af cannabisprodukternes farlighed, for at der senere vil kunne tages stilling til spørgsmålet om disses legalisering. Endelig henstillede udvalget . . . , at handlinger, som alene angår omgang med stofferne til eget forbrug, undtoges fra opregningen af strafbare forhold . . .«

Det første er en øget forskningsindsats med henblik på at vurdere muligheden for en legalisering. Der er gået 12 år nu, og den forskningsindsats har faktisk været der, selv om det ikke er dette folketing, der har sørget for, at den kom i stand; den er sket på internationalt plan.

Man kunne ønske, at man udviste den samme forsigtighed, som folketingets beslutning i 1969 var udtryk for, når det gælder den veldokumenterede sundhedsfarlighed ved en hel masse stoffer, som man den dag i dag accepterer til industrielt brug, men det gør man ikke. Vi kunne egentlig ønske den samme forsigtighed overalt, men erkender, at det ikke lader sig gøre at have den samme restriktive forsigtighed, når det drejer sig om privat brug af rusgifte af den ene og den anden art.

Hvad er så denne 12 års forsknings hovedresultater? Det er, at cannabisprodukter selvfølgelig er farlige, at de er skadelige for helbredet; det vil være tåbeligt at nægte det. Der kommer psykoser, selv om de er meget sjældne. Man har eksempler på karakterforandringer ved varigt storforbrug. Man kender til svækket immunitet over for forskellige sygdomme. Man kender til lungekræft. Man kender til øget risiko for bronkitis. Man kender til nedsat reaktionsevne, til gængsfeber, til nedsat sædproduktion og forskellige andre ting. Men på alle disse punkter er skadevirkningerne mindre, end de er på de tilsvarende punkter for tobak og for alkohol. Dertil kommer, at cannabisprodukterne ikke er vanedannende i samme grad som disse to kendte rusgifte. Jeg tør slet ikke tænke på, hvad der ville ske i form af abstinenssymptomer her i huset, hvis Brydesen blev tørlagt bare en uges tid!

Kun på ét eneste punkt, nemlig med hensyn til indlæringsevnen, er cannabisprodukterne værre. Jeg bygger dette her på den canadiske rapport til regeringen baseret på de 5.000 forskningsartikler, der er kommet i de sidste ti år, samt på undervisningsministeriets

konsulents, Peter Schiølers, udmærkede redegørelse; det var ikke en udtalelse til Information, men en udførlig, seriøs redegørelse på 25 sider med en lang, lang litteraturliste, som kom for nogle uger siden. Kun på ét eneste punkt er det værre, og det er med hensyn til indlæringsevnen, som svækkes længere, end rusen varer i dette tilfælde – et par døgn, mener man, efter at rusen har fortaget sig – og det er det, der får Peter Schiøler til fornuftigvis at sige: det er en betænkelighed ved denne rusgift, især for unge. På alle andre punkter er det mindre skadeligt end de gængse rusmidler, som ingen undtagen kristeligt folkeparti drømmer om at forbyde.

Den påståede funktion, at det er indgangsporten til hårde narkotika – hvilket ville være virkelig alvorligt og god grund til at tage fat – er aldrig påvist. Det er muligt, at man kan påvise, at 90 pct. har røget hash, før de stikker sig. 98 pct. af dem har drukket alkohol, før de stikker sig. 100 pct. af dem har drukket sødmælk, før de stikker sig, og 100 pct. af dem har set fjernsyn, måske endda med hr. Erhard Jakobsen, før de stikker sig.

Denne påståede funktion, at cannabisprodukterne er indgangen til hårde narkotika, som virkelig ville have været værd at tage alvorligt, er aldrig påvist. Og i modsætning til alkohol – det burde interessere kristeligt folkeparti og andre – kender vi ikke til voldskriminalitet i cannabisprodukternes kølvand, som vi jo gør det med alkohol. Det kan måske skyldes, at det er forskellige miljøer og kulturkredse, det drejer sig om; det skal jeg ikke kunne sige.

Heroverfor – og det er en grund til at tage det gamle 1969-udkast op igen og vurdere disse 12 års forskningsresultater – står, at vi kender alle de uheldige virkninger af en kriminalisering, præcis som i forbudstiden i USA: hvad det medfører af sorte penge, hvad det medfører af følgekriminalitet, hvad det medfører af forbindelse mellem hårde narkotika-miljøet og så denne specielle rusgift, og hvad det medfører af, at vi svækker de seriøse advadslere mod hårde narkotika, når vi sætter disse ting i bås. En masse mennesker her i landet ved, at det ikke er rigtigt.

Endelig: hvis det var rigtigt, hvad jeg har hørt fru Birgith Mogensen somme tider tale om, at forhandlerne direkte doper cannabisprodukterne med hårde narkotika for at skabe nye afhængige kunder, var det jo også en

[Wilhelm]

væsentlig grund til at holde de to markeder adskilt, til at få denne betydelig mere uskadelige, ja, faktisk almindelige rusgift under en helt anderledes lovgivning end de hårde narkotikas lovgivning.

Jeg synes altså, der er grund til at tage de 12 års erfaringer op. Det er der ingen der rigtig har villet endnu. Det har der heller ikke været i de drøftelser, vi har haft i retsudvalget hidtil. Forhåbentlig kommer det. Vi skal gerne bidrage til det, og jeg synes, at det taler for, at man tog det alvorligt i sin tid. Taler disse 12 års forskning virkelig for en kriminalisering med de følger, vi ved det har, eller taler det for, at vi virkelig laver den adskillelse, som gør, at advarslerne mod hårde narkotika kan tages mere alvorligt, end de kan tages i dag?

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det er i anledning af hr. Wilhelms bemærkning om, at vi ikke kender til voldsproblemer i forbindelse med indtagelse af cannabis. Jeg vil gerne spørge hr. Wilhelm, hvilken statistik hr. Wilhelm bygger disse påstande på. Er det ud fra politiets statistik, eller hvor har hr. Wilhelm netop denne oplysning fra? Den er meget interessant.

Lis Starcke (DR):

Det er svært at komme efter hr. Wilhelm, hvad enten han taler langt eller kort.

Retsforbundet kan ikke tilslutte sig det foreliggende beslutningsforslag i dets fulde ordlyd. Det kan højst være formålstjenligt at foranledige en revision af rigsadvokatens cirkulære af 15. juli 1969. Nu hører jeg til min forbavselse, at justitsministeren ikke mener dette. Jeg havde ellers så kønt skrevet, at man burde revidere det, således at cirkulæret bringes i overensstemmelse med forholdene i 1981 og i overensstemmelse med de forstærkede anstrengelser for at bekæmpe narkotikamisbrug og handel med euforiserende stoffer, som både indenrigsministeren og justitsministeren har bebudet i nærmeste fremtid.

Dette forslag mener jeg ikke der er mening i at benytte til en drøftelse for og imod fri hash; det vil sikkert også vise sig, at der er delte meninger i de forskellige partier. Men jeg synes nok, der er noget galt, når hash til eget brug, som ikke straffes, kan nå op på

100 g til en værdi af 4.000–5.000 kr. Det er også galt, når det bedømmes sådan i Jylland, at det kan være farligt og ud over »eget brug«, hvis man når op på de 20 g, mens man i København kan tillade sig at have de 100 g.

Jeg synes også, at kristeligt folkeparti har nogen ret, når de siger, at den udvidede fortolkning i praksis har gjort besiddelse af hash straffri, og at denne praksis er i klar strid med loven om euforiserende stoffer og med bekendtgørelsen af 5. april 1976, som kommer med en liste over de euforiserende stoffer, hvori hash er inkluderet.

Vi ser sådan på det i retsforbundet, at man i det mindste må bringe orden i de modstridende forhold, og derfor kan vi altså godt tænke os en revision af dette cirkulære, og vi har stor forventning til de forslag, som indenrigsministeren og justitsministeren vil komme med i den kommende tid.

Inge Krogh (KrF):

Jeg må sige tak til den del af ordførerne, som var positivt indstillet over for forslaget, og jeg vil sige tak til justitsministeren, fordi der vil komme forslag om at bekæmpe narkotikaene. Jeg kan selvfølgelig ikke være særlig glad, fordi man mener, at dette forslag ikke skal med. Jeg synes dog, at når man skal bryde en kæde, kan det vel være lige meget, hvor man bryder den, for så er den brudt, og jeg mener, at i det øjeblik man ikke har forbrugere, får man heller ikke bagmænd eller i det hele taget folk, der sælger.

Vi har fremsat dette forslag to gange tidligere, i 1974, og som det er nævnt, har vi trukket det tilbage i 1975. Jeg tror nok, at jeg mistede modet lidt og trak det tilbage, og jeg har altså først fået modet nu igen. Dengang vi fremsatte det i 1974, var det på grund af, at man røg meget hash i skolerne. Så er der ligesom gået nogle år, hvor man ikke har hørt så meget om det. Nu tales der om det igen, og lærerne føler det som en plage rundt omkring; derfor har vi fremsat forslaget igen.

Efter loven må hash hverken fremstilles, sælges, købes eller besiddes her i landet, og den samme bestemmelse gælder i alle de lande, der er tilsluttet FN. Danmark er en af de få stater, der har liberaliseret noget gennem dette cirkulære.

[Inge Krogh]

Efter cirkulæret kan man slippe med en advarsel, når man af politiet træffes med hash til eget brug, og som justitsministeren siger, er en advarsel en strafferetlig reaktion, men den opfattes ikke som sådan af befolkningen. Så sker der selvfølgelig også en konfiskering af stoffet, men spørgsmålet er: hvad er til eget brug? Det blev oprindeligt regnet til 5 g, men som flere har omtalt det, er det efterhånden både her i København ved uropatruljen og også i andre politikredse landet over blevet til 100 g, og det er dog en betragtelig mængde til eget brug; i hvert fald må den kunne strække sig over temmelig lang tid. Jeg ved godt, at det vistnok er blevet skærpet af justitsministeren, og at man har opfordret politimyndighederne til at indskrænke det til 50 g, men det er dog også en betragtelig dosis. Der er i cirkulæret sagt, at man én, måske to gange kan få en advarsel, og derefter må man gå over til bøde, men det viser sig også, at det bliver administreret meget forskelligt i de forskellige politikredse. Nogle steder kan det ske adskillige gange, at man får advarsel.

Cirkulæret – det er udtrykkeligt nævnt – er lavet for at lette politiet i arbejdet. Mon ikke det ville være nemmere at have noget bestemt at rette sig efter, og måske kunne man regne med, at der slet ikke var muligheder for at besidde hash, uden at der blev opkrævet en bøde. Det kan næppe være mere besværligt at opkræve en bøde end at give en advarsel.

For øvrigt er det noget, der virker meget generende for forældre til narkomaner, at man ved, at der bestemte steder bliver handlet hash, uden at politiet griber ind, selv når man anmelder, at der bliver solgt det og det sted, og det er måske, fordi det er vanskeligt at bevise, hvis man ikke har for meget på sig, at det ikke er til eget brug; også derfor virker cirkulæret uheldigt.

Om hash er et farligt stof, har hr. Wilhjelm egentlig udmærket behandlet. Jeg forstår ikke, hvorfor hr. Wilhjelm hele tiden skal blande alkohol ind i dette spørgsmål, for det er dog to vidt forskellige stoffer. Kristeligt folkeparti har i øvrigt aldrig fremsat forslag om forbud mod alkohol, kun for enkelte grupper, og vi var altså ikke til stede, da alkohol blev indført her i Danmark, så det er vistnok lidt håbløst. Derimod var vi i

hvert fald her i tinget et par år efter, at hashen kom.

Hvis man har arbejdet en del sammen med unge, der bruger hash, er man klar over det. Desværre oplevede jeg, medens jeg var overlæge, at der var nogle af eleverne på institutionerne, der begyndte at bruge hash, og det, jeg oplevede dengang, og som jeg altså vidste var en realitet, er ting, som nu hr. Peter Schiøler kommer frem med i en meget udmærket undersøgelse, hvor han har samlet litteratur fra hele verden. Det påvises her tydeligt, at det er farligt; der kommer en forus, hvor man hverken kan tidsætte eller afstandsbestemme noget, og man bliver derfor farlig i trafikken. Så kommer der en efter-rus, der kan vare helt op til 30 timer, og i den tid er indlæringsvevnen, koncentrationsevnen, hukommelsen og reaktionsevnen nedsat. Man går som i en drøm, og det har jeg hørt flere fortælle. Jeg ved f. eks., at der blev meldt til mig om elever, at den og den siger jeg tingene til 3 og 4 gange, men det er, som om de ikke opfatter det; jeg ved ikke, hvad der er i vejen. Der er ikke noget, der trænger ind til dem, og jeg har talt med en af de unge elever senere, efter at han var holdt op med at bruge hash, og han sagde: om så et barn havde fået et epileptisk anfald i et badekar, ville han ikke have samlet det op. Så farligt kan det altså være.

Det er fuldstændig rigtigt, at biologisk sker der måske ikke så forfærdelig meget, men der er som påvist øget tilbøjelighed til lungekræft og til lungelidelser i det hele taget.

Allerede i 1971 sagde sundhedsstyrelsen, at hash utvivlsomt kunne føre til brug af hårdere stoffer. Det er, som om der ikke rigtig er kommet noget fra sundhedsstyrelsen efter den tid. Men hvis man taler med politiet, har man i hvert fald tydeligt indtryk af, at i de miljøer, hvor man begynder med hash, går man over til hårdere stoffer senere. Om det er rigtigt at kalde andre narkotika end hash for hårde stoffer, er selvfølgelig en ting, man kan diskutere, idet hash må betragtes som et særdeles farligt stof.

Det er vanedannende. Det er meget vanskeligt at holde op, når man er begyndt, og som sagt: man ved aldrig, når et menneske begynder, om det er nogle, der vil kunne holde op, eller som vil blive ved.

Jeg vil for øvrigt lige sige til hr. Wilhjelm, at han sikkert ikke har læst vores forslag om

[Inge Krogh]

ændring af svangerskabsloven, idet vi bestemt ikke har talt noget om, at kvinden, der får abort, skulle kriminaliseres. Derimod har vi talt om, at den, der foretog aborten, skulle kriminaliseres.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Jeg skal nok for at forebygge misforståelser starte med at sige, at der ikke er påtænkt noget stort samlet lovkompleks med henblik på bekæmpelse af narkotikamisbrug her i foråret. Der er tale om en lang række forskellige foranstaltninger og muligvis også visse lovgivningsinitiativer, men jeg vil sige, at lovgivningsinitiativer absolut ikke bliver hovedsagen. For ganske som det var tilfældet under behandlingen af den forrige sag, tror jeg, at der er mange andre områder, hvor der skal sættes ind end netop på dette at give love her i tinget. Her tænker jeg på behandlingen af de indsatte i vore fængsler, i kriminalforsorgen efter straffens udståelse, jeg tænker på politiets indsats, både personelt og ressourcemæssigt – alt sammen noget, der ikke kræver lovændringer, men som folkettingen naturligvis, som jeg har lovet, vil blive orienteret om, og hvor der også kan være tale om, at bevillinger bliver nødvendige. Men en egentlig samlet lovgivning bliver ikke nødvendig for mit vedkommende og næppe heller for indenrigsministerens. Han og jeg forbereder som sagt i fællesskab et oplæg til en indsats i dette år, og for mit vedkommende vil jeg orientere folkettingen formentlig i løbet af maj måned.

Om de 100 g hash, som har været nævnt et par gange, vil jeg gerne sige, at rigsadvokatens cirkulære, som vi diskuterer i dag, ikke omtaler besiddelse af hash i et bestemt kvantum. Rigsadvokatens cirkulære omtaler politiets og anklagemyndighedens behandling af personer, der træffes med bl.a. hash bestemt til eget forbrug. Og da har man så måttet anlægge en vis form for praksis hos politiet, når man skulle tilrettelægge arbejdet med behandlingen af disse personer, der antræffes med hash på sig. Det er rigtigt, at her har man inden for Københavns politi på grund af problemets omfang været nødt til at gå helt op til 100 g hash til eget forbrug, såfremt den pågældende kun træffes én gang med dette store kvantum. Men træffes han flere gange, bliver der også dér tale om bøder. Og

træffes personer med blot 10 g hash flere gange, bliver der også tale om bøder. Dette med de 100 g hash er altså en engangsforetelse, og i alle tilfælde gælder det jo, at hvis der er tale om, at man må formode, at den pågældende har forhandlet eller skal bruge hashen til forhandling, er der ikke tale om, at man nøjes med en advarsel længere.

Jeg synes, at hr. Knud Linds omtale af undervisningsministeriets narkokonsulent, Peter Schiøler, var unfair, og det tror jeg godt hr. Knud Lind ved. Der er ikke tale om, således som det blev sagt, at Schiøler har givet udtryk for en stærkt positiv holdning til hash. Der er heller ikke tale om, at han har sagt noget af dette i Information. Der er tale om, at der har været et interview med ham i Information, hvoraf det tilsyneladende fremgik, at han havde en holdning i den retning, som hr. Knud Lind nævner. Men hvis jeg ikke husker meget fejl, har hr. Knud Lind og jeg deltaget i et møde, hvor Peter Schiøler ganske klart tog afstand fra det, der stod i interviewet, og på denne baggrund finder jeg ikke, det er rimeligt, at hr. Knud Lind prøver at give folkettingen og offentligheden et indtryk af Peter Schiølers opfattelse, som hr. Knud Lind godt ved ikke svarer til virkeligheden.

Og når man, således som hr. Wilhjelm også har gjort det, har læst den redegørelse, som Peter Schiøler har lagt frem bl.a. for regeringens kontaktudvalg, så fremgår det jo også ganske klart, at Peter Schiøler ikke ønsker en legalisering af hash, bl.a. på baggrund af det, der har været nævnt her, nemlig at hash, især brugt af unge, kan medføre vanskeligheder med hensyn til indlæringssevne, koncentration og lignende problemer især i skoletiden. Der er ingen tvivl om, at hash, som kan anvendes, og som anvendes, i andre kulturer, er et stof, som der ikke er nogen grund til at legalisere i vores egen kultur; derfor er det ikke regeringens hensigt at foretage ændringer i det cirkulære fra rigsadvokaten, som vi taler om i dag.

Knud Lind (FP):

Vi kan i dag glæde os over, at i det mindste venstre og CD har skiftet holdning, siden rigsadvokatens cirkulære blev diskuteret sidste gang den 1. december 1978. CD mener i dag, at man bør råbe vagt i gevær. CD og

[Knud Lind]

vænstre er kommet lidt sent, men selvfølgelig, sent er bedre end aldrig. Den 1. december 1978 (folketingets forhandlinger 1978-79, sp. 3452) sagde CDs daværende ordfører, fru Mimi Jakobsen:

»Endelig er der spørgsmålet om hele prioriteringen inden for narkobekæmpelsen. Jeg er ganske enig med ministeren i, at man må sætte ind på de tidspunkter, hvor det virkelig bliver alvorligt, hvor der er tale om hårde stoffer, og hvor der er tale om videresalg i større mængder.«

Men jeg kan altså forstå, at både med hensyn til den besiddelse, der finder sted, og det, at det er i samme miljø, de hårde stoffer bliver solgt, har både venstre og centrum-demokraterne ændret indstilling.

Og i en oversættelse af professor Gabriel Nahas skriver Europakoalitionen mod hårde stoffer:

»En af de ting, som dengang bekymrede os meget, var erkendelsen af, at bestanddele i marihuana forbliver i kroppen i meget lang tid. Selv om alkohol er skadelig, bliver den meget hurtigt udskilt fra kroppen; det tager ca. 6 timer fuldstændigt at udskille et par drinks. Det tager derimod 30 dage for en enkelt dosis marihuana at blive udskilt. Halveringstiden, den tid, det tager at udskille halvdelen af dosen, er en uge; det vil sige, at det tager 7 dage at udskille 50 pct. af en enkelt dosis. Betydningen af disse fakta er, at folk, som ryger marihuana flere gange om ugen eller dagligt, faktisk ophober de stoffer i kroppen, der på forskellig måde kan skade deres celler.«

Når man så har hørt hr. Wilhjelms tale heroppefra, undrer man sig en lille smule som lægmand. Nu kan det være, at hr. Wilhjelms er mere inde i disse spørgsmål på lægelig vis, så han kan sige, at det er ganske uskadeligt.

Jeg vil da også godt stille et spørgsmål til justitsministeren her til slut. Mener ministeren, at der bør sættes mere ind i det forebyggende arbejde mod euforiserende stoffer i skolerne, f.eks. mod hash? Og er rigsadvokatens cirkulære i overensstemmelse med det forebyggende, at man går op til 100 g og slipper med en advarsel? Mener ministeren virkelig, at hvis politiet går ud i skolerne og tager rigsadvokatens cirkulæreskrivelse med, har man klaret det forebyggende i skolerne?

Wilhjelms (VS):

Fru Inge Krogh nævnte som en kendsgerning, at cannabis er vanedannende, og det er det vel også, men ifølge de rapporter, der foreligger, og jeg nævner især den canadiske, fordi den er en sammenfatning af samtlige 5.000 artikler, som er kommet i de sidste 10 år om dette, er det mindre vanedannende end alkohol og tobak. Der er færre, langt færre, abstinensproblemer ved afvænningen fra cannabisbrug, endda varig og tung cannabisbrug, end fra alkohol og tobak. Hvad er det, fru Inge Krogh ved, og som jeg, der har interesseret mig for dette, ikke har kunnet finde, men tværtimod har fundet en modsat konklusion på?

Fru Inge Krogh nævnte, at kristeligt folkepartis tidligere forslag om abort ikke hjemlede straf for den kvinde, der søgte abort. Det har jeg heller ikke sagt et ord om. Jeg nævnte den gældende lovgivning, før abortlovgivningen blev liberaliseret, og nævnte, at så vidt jeg husker, hjemlede den op til 8 års fængsel for den kvinde, der ulovligt fik foretaget abort.

Vold, spurgte hr. Knud Lind, hvor ved jeg det fra? Ja, det ved jeg fra disse rapporter, som jeg har nævnt, hvori man siger, at der er mindre aggressionsfremkaldelse ved cannabisrygning, eller rettere: der er ingen aggressionsfremkaldelse ved cannabisrygning, hvor alle og enhver ved, og rapporterne siger, at der er aggressionsfremkaldelse ved alkohol-drikkeri.

Indlæringsevnen, fru Inge Krogh, ja, det nævnte jeg netop, er for en tid – man taler om et par døgn – svækket, og det er selvfølgelig alvorligt. Det bør vi fortælle de unge mennesker, og det er det, bl.a. Peter Schiøler gør. Og han har ikke, som fru Birgith Mogensen sagde, anbefalet hash som en rusgift. Han har tværtimod sagt, at han finder den uegnet som rusgift i vores samfundskultur, hvor indlæringsevnen for de unge er så vigtig.

I øvrigt kan man godt finde det en lille smule pudsigt, at netop de partier, som laver adgangsbeholdninger, og hermed siger: vi har ikke brug for unge menneskers indlæringsevne, indlæringsvilje og indlæringslyst her i landet, skal bruge lige præcis det argument, for det er det eneste, der er tilbage, når man sammenligner med andre rusgifte. At hr. Knud Lind siger, at jeg har stået heroppe og sagt, at det var ganske uskadeligt, når jeg

[Wilhelm]

vistnok som den eneste har opregnet alle skadevirkningerne, men på en nogenlunde sober måde, ja, det kan jeg ikke gøre noget ved, for det har noget at gøre med hr. Knud Linds indlæringssevne og koncentrationsevne, og den står ikke til at redde.

Til sidst finder jeg det egentlig absurd, at nu har vi haft 12 års forskning; det var, hvad folketinget bad om i 1969. Lad os få forskning om det her for at se, om der er grundlag for en legalisering. Så kommer der 12 års forskning. Der er ingen, der vil læse de ting, der skrives. Der er ingen, der har gidet sætte sig ind i den canadiske rapport. Og når man nævner Peter Schiøler, taler man om hans forkerte udtalelser til Information, men ikke om den udførlige redegørelse, han har skrevet. Jo, undskyld, det gjorde fru Inge Krogh.

Jeg synes, det er absurd med den reaktion, vi har set fra både venstre, konservative, fremskridtspartiet, kristeligt folkeparti og CD. Man beder om forskningsresultater i 1969, og når de så kommer, siger man: manden skal fyres for de forskningsresultater! Det sagde fremskridtspartiet faktisk. Det sagde de også ved høringen på LO-højskolen. Manden skal fyres for de forskningsresultater, han loyalt refererer, for de svarer ikke til vore fordomme. Det er faktisk sådan, man har reageret. Når den, der er sat til at lave en redegørelse for, hvad man har opnået af viden om disse ting, forelægger den viden, man faktisk har opnået, siger man: det tilfredsstillende ikke vores fordomme, ud med ham, det er for dårligt, at han refererer på den måde!

Formanden:

En kort bemærkning til hr. Knud Lind. Man kan også blive forfalden til korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Ja, jeg ved ikke, om der er nogen skadelige bivirkninger af korte bemærkninger, men jeg vil gerne spørge hr. Wilhelm: hvorfra har vi de tal om, at man skulle være mindre voldelig, når man røg hash, end når man f. eks. drak spiritus? Og så henviser hr. Wilhelm til disse rapporter. Hvad er det for nogle rapporter, hr. Wilhelm? Lad os få nogle klare tal, hr. Wilhelm. Henviser hr.

Wilhelm til politiets statistik? Står der noget i politiets statistik om, at hvis man ryger hash, er man mindre voldelig? Der sker mindre vold på Christiania end i det øvrige København! Hr. Wilhelm siger, at der har været 12 års forskning inden for dette område. Men er det politiets statistik, man henviser til her? Det vil jeg meget gerne vide, for netop det punkt interesserer mig meget.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

Jeg mener sådan set at have svaret på det én gang, men gerne én gang til for hr. Knud Lind.

Jeg henviser til de videnskabelige undersøgelser, der er lavet, og hvor den, der er afleveret til den canadiske regering, omfatter samtlige 5.000 artikler, heraf 1.200 om helbredsvirkningerne og 3.800 om andre virkninger af cannabisbrug. Det er lavet som forsøgsresultater, og dér har man målt aggressionsniveauer.

Jeg henviser ikke til politistatistikker, og det troede jeg sådan set var besvaret, når jeg sagde her, at jeg henviste til de videnskabelige undersøgelser, der er lavet. Mig bekendt er politistatistikker ikke videnskabelige undersøgelser.

Inge Krogh (KrF):

Jeg vil gerne sige tak til justitsministeren, fordi det i hvert fald meget klart fremgik, at man ikke på nogen måde ville legalisere hash; det har der jo før været i hvert fald nogle fra socialdemokratiet der er gået ind for.

Nu har vi talt meget om Peter Schiøler, og så vil jeg da lige sige, at i 1979, altså ikke i det sidste interview, men i 1979 eller først i 1980 udtalte han til Information, at han var 49 pct. for at legalisere hashen. Men det har han trukket tilbage nu, kan jeg forstå.

Jeg vil gerne ligesom hr. Knud Lind spørge justitsministeren, hvad han vil gøre for at bekæmpe det tiltagende hashforbrug i skolerne. Det er dog ikke alene – men det er også – et socialt-lægeligt problem. Der er imidlertid også noget retligt i det, og i det øjeblik man har indtryk af, at man slipper med advarsler osv., er det, ligesom man mangler en underbygning af alvoren.

[Inge Krogh]

Cannabis kan virke vanedannende, det har jeg fra nogle svenske udtalelser, men det gælder jo alting, også tobak og alkohol. Det er afhængigt af personen, af karakteren, af konstitutionen. Man ved ikke i forvejen, hvem den kan blive vanedannende hos.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Jeg mener ikke, at det, når det drejer sig om skolebørns rygning af hash, er et politiproblem først og fremmest; det må være et spørgsmål om oplysning i skolerne. Det er ikke mit område, men som min personlige opfattelse vil jeg da gerne sige, at jeg er bange for, at der oplyses for lidt om hash og om andre former for narkotika i skolerne. Det er en personlig fornemmelse, jeg har, og det ville da glæde mig, om de, der ønsker udvidelse af andre fag – og det sker jo en gang imellem – måske også tog netop dette emne op inden for deres udvidelsesønsker.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Ja, jeg beder formanden undskylde, men når man somme tider må komme med flere bemærkninger heroppefra, er det, fordi spørgsmålene ikke bliver besvaret korrekt. Når jeg spørger: mener justitsministeren, at det er i overensstemmelse med det forebyggende arbejde, at man ude i skolerne forsøger at få ungdommen til at lade være med at ryge hash og man så samtidig kan fortælle, at hvis de alligevel skulle gøre det og have op til 100 gram på sig, så slipper de bare med en advarsel, er der så ikke noget forkert?

Så vil jeg godt til slut sige til justitsministeren, at mig bekendt var man, sidste gang vi talte om dette, inde på, at politiet ude i skolerne skulle forestå en del af det forebyggende arbejde gennem det kriminalpræventive råd m.v., hvad man også har gjort, idet man dog ikke har haft ressourcer til det i den senere tid. Jeg vil bare spørge: kan det virkelig være rigtigt, at man på den ene side skal forklare dem, at der sker ikke noget, hvis de har op til 100 gram hash, ud over at de får en advarsel, mens man på den anden side siger, at det sandelig er forkert at ryge hash?

Jeg har taget initiativ til at søge fremskaffet økonomiske midler til, at politiet i større omfang, end det nu er tilfældet, kan medvirke til oplysning både i skoler og andre steder om farligheden ved brug af euforiserende stoffer.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt man kan oplyse i skolerne, når man samtidig har rigsadvokatens cirkulære, skal jeg sige, at det kan man udmærket godt. Hash er kriminaliseret. Ganske ligesom det er ulovligt at handle i strid med færdselsloven eller andre love, som også kan give advarsler, er hashens kriminalisering udtryk for den samfundsholdning, der ligger til grund for synet på hash, og det er tilstrækkeligt til, at man kan oplyse på en fornuftig måde.

Jeg tror ikke, det har nogen større oplysende værdi at give skolebørn bøder eller sætte ganske unge mennesker ind til afsoning af forvandlingsstraffe, for det vil jo i langt de fleste sager blive tilfældet. Jeg tror ikke så meget på straf og politi over for unge mennesker, der skal have dannet deres holdning. Jeg tror først og fremmest på, at det er de voksnes holdning, og at det er undervisningen, der er afgørende for deres holdning. Derfor er min konklusion, at dette cirkulære fra rigsadvokatens side med den holdning, det er udtryk for, en holdning, der i øvrigt er en afspejling af folketingets holdning, er et ganske udmærket grundlag for en oplysende virksomhed.

Når jeg siger, at cirkulæret er et udtryk for en afspejling af folketingets holdning, er det jo, fordi det i forbindelse med vedtagelsen af loven om euforiserende stoffer blev besluttet, at besiddelsen også af hash skulle være i strid med loven, men, blev det fastlagt samtidig, dette skete mest af retstekniske grunde, fordi man ønskede at have det kriminaliseret, således at man havde ret til at afhøre dem, der besad hash eller andre euforiserende stoffer, for at kunne få fat i bagmændene først og fremmest. Det er altså folketingets holdning, der er grundlag for rigsadvokatens cirkulære, og denne holdning fra folketingets side er efter min mening et udmærket grundlag for et intensiveret oplysningsarbejde i skolerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Retsudvalget (10/4 81):

Udtræder: Poul H. Møller (KrF)

Nyt medl.: Inge Krogh (KrF)

Udtræder: Inge Krogh (KrF)

Nyt medl.: Poul H. Møller (KrF)

Boligudvalget (22/4 81):

Udtræder: Erlendsson (FP)

Nyt medl.: Kirsten Jacobsen (FP)

Erhvervsudvalget (22/4 81):

Udtræder: Erlendsson (FP)

Nyt medl.: Kirsten Jacobsen (FP)

Kulturudvalget (22/4 81):

Udtræder: Erlendsson (FP)

Ny stedf.: Kirsten Jacobsen (FP)

Retsudvalget (22/4 81):

Udtræder: Erlendsson (FP)

Ny stedf.: Kirsten Jacobsen (FP)

Skatte- og afgiftsudvalget (22/4 81):

Udtræder: Erlendsson (FP)

Ny stedf.: Kirsten Jacobsen (FP)

Socialudvalget (22/4 81):

Udtræder: Erlendsson (FP)

Ny stedf.: Nymann (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 23. april 1981, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 17.28
